

Началото

Малката желязна врата в голямата желязна врата се отвори и Демир влезе в поправителния дом. Спираше пред всяка изпречила му се врата. Видя четирима охранители, пет коридора, седем прозореца и двор. Последната врата, пред която спря, отвори с ръка, а не с ключа на охраната. Озова се в „класната стая“ на поправителното.

Посрещнаха го бюро, дъска, карта, стенен часовник, четири стени, линейка, четири тебешира, един от които червен, и пет деца, две от които убийци. Всички, в това число убийците, се изправиха. Демир се усмихна. Макар и насила...

– Здравейте, деца.

Децата седнаха.

– Всъщност днес няма да имаме урок.

Децата станаха.

– Седнете, седнете, нищо че няма да имаме урок...

Мисля малко да си поприказваме.

Децата седнаха. Единият убиец остана прав.

– За какво ще си говорим, учителю?

– Не знам – отговори Демир. – Седни, все ще измислим нещо...

Демир погледна към двора през двойните прозорци. Но погледът му спря в телената мрежа между двете стъкла. Извърна очи. Ако не беше, щеше да види първи-

те снежинки, падащи на двора. Беше уморен. От порите му още бликаше алкохолът от предишната вечер. Извади хартиена салфетка от вътрешния джоб на якето си и избърса челото си. Върху нея беше отпечатано името на бара, в който осъмна. Смачка я и я пхна в джоба. Дълго беше настоявал пред директора, но в класната стая все още липсваше кошче.

– Извинете...

– Каза: „Хайде да поговорим“, учителю... За каквото и да е!

Демир погледна току-що млъкналия Сефо. Беше на петнайсет. Не бе убил баща си, но бе откъснал дясното му ухо. Защо ли?... На кого му пукаше!

– Добре – отговори Демир.

После седна на мястото си. На стола зад единственото бюро в стаята. Челото му отново се овлажни, но повече салфетки нямаше. Прокара ръка през косата си като гребен и използва дясната си шепа като кърпичка. Това му припомни семинара за учители в поправителното. И тогава не успяваше да намери кърпичка за попиване на потта. И тогава не си броеше чашите. Дните на семинара. Напълно безполезния семинар и дните, през които всеки оратор насреща му започваше с думата „съвест“.

– Добре... Хайде да видим кой ще обясни какво значи съвест?

Гази вдигна ръка.

– Кажи.

– Съвестта, учителю, не позволява на човек да заспи, кара го все да се върти в леглото.

Останалите се разсмяха. Името Гази¹ не му било дадено след раждането, а дошло от раждането му. По никакъв начин не пожелал да излезе между краката на майка си. Такава битка било раждането, че баща му го нарекъл

Гази. Такава битка, че майка му паднала жертва. И едва напуснал фронта, на тринайсетия ден се озовал между краката на други жени. Не можа да излезе и оттам. Гази беше куц по рождение и лежеше за изнасилване. На колко ли години беше?... На кого му пука!

– Не се смейте, другарят ви е прав – каза учителят. – Друго?

– Имахме и една женска, Видждан¹ се казваше – намерих се Сефо, без да вдигне ръка. – Жена, та дрънка.

Всички се разсмяха.

– Не се лигавете – рече Демир.

– Не говори така, учителю – настоя Сефо. – Изпотрепах се заради тази жена.

– Добре, разбрах, стига... Ти какво ще кажеш, Недрет? Що е това съвест?

Недрет беше най-големият от петте деца и по-едрият сред убийците. С химикалка в дясната ръка рисуваше светкавица върху лявата си китка. Вдигна глава, погледна Демир и заговори. Като картеница.

– Съвестта гризе, учителю. Но не и мен. Ако сега на пример ти се изрепча и те затисна там, ако опра това в гърлото ти, а ти захленчиш: „Недей, имам семейство и деца“, съвестта няма да ме загризе.

Другите се разсмяха.

– А кога ще те гризе? – попита Демир.

– Не знам... Може би никога – отговори Недрет и се върна към светкавицата си.

– Ясно – рече Демир. – Така няма да стане... Извадете листовце. Ще пишете есе. Със заглавие „Какво е съвест?“.

Деца замърмориха.

– Тишина! Хайде, стига сте ме зяпали.

Листовците се разшумяха.

Фери беше на 12, беше влизал в 27 дома и беше открад-

¹ Герой, победител, ветеран от войната – бел. прев.

¹ Съвест – бел. прев.

нал 27 компютъра. Но последния път сглупил и включил компютъра, без да го изчисти. Така видял разказа „Пътуване извън Вселената“. Жената, в чийто дом нахлул, пишеше детски приказки и беше толкова добра, че Фери изгарял от нетърпение да научи края на недописания разказ „Пътуване извън Вселената“. В плен на любопитството сглупил още веднъж, потърсил жената и ѝ предложил да ѝ върне компютъра срещу края на разказа и така го сгасили. Дали научи края на разказа?... На кого му пука!

Когато и Фери започна да драска по листа, остана само Чобан. Който не правеше нищо – от влизането на преподавателя в клас не сваляше поглед от него, но Демир така и не събра кураж да го погледне в очите.

– Да ви кажа ли какво е съвест?

Всички гледаха Чобан, а Демир – пред себе си.

– Да кажа ли, учителю?

Демир стана и пристъпи към вратата, но Чобан беше по-бърз. Сграбчи го за вратовръзката и го затисна в стената. Децата замръзнаха. А учителят не можа да гъкне. Нито да извика охраната, нито да поеме дъх. Не можа да се противопостави. И никога не беше могъл.

Чобан обърна глава и кресна към останалите:

– Знаете ли какво поиска учителят от мен? На миналия урок ми подаде едно листче. С написан адрес. Какво е това, попитах. Който и да е там, да се очисти, рече. Трябва да се влезе денем, през седмицата. Точно в четири часа.

Демир със сетни сили се опита да отблъсне Чобан и да се отскубне, но стената го държеше като магнит. Чобан опря нос в този на Демир и каза:

– Знаеш ли какво ще направим сега, учителю Демир? Ще гледаме там.

„Там“ беше стенният часовник с бял циферблат.

– После ще чакаме.

Часът беше 15:47.

– Защото днес някой ще отиде на онзи адрес?

Очите на Демир бяха пълни със сълзи, очните му ябълки се въртяха и той каза всичко това много тихо. Толкова тихо, че не се разбираше какво говори.

– Схвана ли, попитах – прошепна Чобан в лицето на учителя.

И после се дръпна на крачка и пусна яката му. Демир беше смачкан. Ризата, якето, вратовръзката, всичко. Пристъпи и седна на стола си като осъден.

Сега учител вече беше Чобан. Заговори обърнат към децата, с гръб към Демир.

– Вижте, правя това заради вас! Защото съм съвестен! Спукана му е работата на този тип. Но ако нещо излезе от тая стая, тежко ви! Никой не бива да научи! Какво ще стане ли? Да ви кажа: каквото поискаме, това ще стане! Този тип ще направи каквото пожелаем! Трябва ви телефон? Ще го донесе на мига! Ще донесе тук каквото поискаме. Чактисвате ли?

Демир опита да се изправи, но Чобан отново бе по-бърз:

– Къде си тръгнал?

– Не искам! – отговори Демир. – Отказвам се! Пусни ме!

– Я марш! – рече Чобан. – Сядай си на мястото!

И тогава... Точно тогава, полуизправен, Демир си даде сметка. С остатъка от разума си. И седна на мястото си.

Чакаха. И чакаха. Чакаха убийството. Чакаха Мерзиф – баткото на Чобан – да влезе в една къща на дванайсет спирки от поправителното и да очисти намиращия се там. Не пишеха съчинението, а гледаха стенния часовник. Първо стана 15:52, сетне 15:57.

В 16:00 Чобан каза:

– Хайде готово, даскале!

– Кого накара да убият, учителю? – попита Недрет.

– Не се бъркай, не ни интересува – прекъсна го Чобан.

– Да си гледаме нас си.

После се огледа. Фери беше най-малкият. Засмя се.

– Кажи бе, Фери, какво искаш от даскала? Хайде, ти си пръв!

Фери се развълнува.

– Откъде да знам, бате, какво да кажа... О, чакай, сетих се! Ами бате, нали днес е Нова година. Да останем до 12 и тогава да си лягаме.

Сега дойде ред за отговор на Демир, който вече нищо не усещаше. Гласът му беше изтънял като хартията, на която беше написал адрес преди седмица.

– Ще кажа на директора, но няма да ме послуша...

– Поискай нещо друго – нареди Чобан.

Фери погледна през двойния прозорец към сипещия се на парцали по двора сняг.

– Тогава да му каже, че искаме да поиграем в снега на двора!

Чобан погледна Демир. Той приглади с две ръце измачканите си дрехи и излезе от стаята. Стенният часовник показваше 16:12, когато вратата се откряна и се чу гласът на Демир:

– Директорът се съгласи, хайде.

В този ден пет деца, двама от които убийци, играха до насита в снега в двора на поправителното. Точно четирийсет минути до края на часа. Целият дом завидя на затворниците, замерящи се със снежни топки под надзора на треперещи от студ учители. Дори всички деца във всички поправителни домове по света... Всички им завидяха. Така те станаха първите в историята, играли със снежни топки благодарение на шантаж.

Добре де, а кого беше поръчал Демир да бъде убит?... На кого му пука!

Kar İzleri Örttü. Derleyici: İlknur Özdemir, Kırmızı Kedi, Yayınevi, 2012.

(*Снегът покри следите.* Сборник. Съставител: Илнур Йоздемир, Истанбул, Кърмъзъ Кеди, 2012.)

ЖЕНАТА: Моля?
МЪЖЪТ: Какво?
ЖЕНАТА: Какво каза, не чух.
МЪЖЪТ: Нищо не съм казал.
ЖЕНАТА: Каза, чух.
МЪЖЪТ: Неее, нищо не съм казал.
ЖЕНАТА: Току-що каза нещо.
МЪЖЪТ: Счуло ти се е.
ЖЕНАТА: Какво каза?
МЪЖЪТ: И гласове ли взе да чуваш?
ЖЕНАТА: Какво значи „и“?
МЪЖЪТ: Добре де, както и да е.
ЖЕНАТА: Все така правиш!
МЪЖЪТ: Какво правя?
ЖЕНАТА: Казваш нещо, после викаш нищо не съм казал.
МЪЖЪТ: Нищо подобно.
ЖЕНАТА: Напротив! Смотолевяш нещо, после вероятно съжаляваш, че си се изпуснал, и като попитам, викаш „Нищо не съм казал“.
МЪЖЪТ: Не си измисляй!
ЖЕНАТА: Кажи каквото ще казваш! Та да се успокоиш! Не си мрънкай под носа! Говори с мен!
МЪЖЪТ: Нали ти говоря!
ЖЕНАТА: Някога не правеше така! Казваше си направо!
МЪЖЪТ: И сега го правя.
ЖЕНАТА: Не, сега точно да го кажеш и се отказваш!... Не бой се, кажи!

МЪЖЪТ: От какво да се боя? От теб ли?

ЖЕНАТА: Не от мен, а от казаното!

МЪЖЪТ: Пак започна да фантазираш!

ЖЕНАТА: Пак ли?

МЪЖЪТ: Добре де, както и да е.

ЖЕНАТА: Ето, точно това имам предвид! Как може разговор да завърши с „Добре де, както и да е“! Чудя се дали, ако участваше в съвещание на ООН, би завършил с „Добре де, както и да е“?

МЪЖЪТ: Според мен всички съвещания завършват така.

ЖЕНАТА: Дори дискутиращите гимназисти са по-смели от теб!

МЪЖЪТ: Каква ти дискусия!

ЖЕНАТА: Дори онези момчетии винаги довършват казаното! Казват каквото мислят! Дори в споровете по теми, които изобщо не ги засягат! Например по безсмислени теми като дали лошите навици могат да бъдат премахнати чрез образование или забрани! А всъщност изобщо не им пука за това! Но говорят ли, говорят! А ти приключваш най-важната житейска тема с „Добре де, както и да е“!

МЪЖЪТ: И коя е най-важната житейска тема?

ЖЕНАТА: Аз! Ние! Това, което одева понечи да кажеш!... Да, слушам те! Какво каза одева?

МЪЖЪТ: Ще те пречукам.

ЖЕНАТА: Моля?

МЪЖЪТ: Нали казах!

ЖЕНАТА: Но не го чух!

МЪЖЪТ: Ще те пречукам, казах одева.

ЖЕНАТА: Не чувам!

МЪЖЪТ: Нормално... Защото не чуваш, като не ти отърва! Така работи слухът ти... Ето, нека опитаме: от-вращавам се от теб!

ЖЕНАТА: Моля?

МЪЖЪТ: Видя ли!

ЖЕНАТА: Кое?

МЪЖЪТ: Добре, както и да е!

ЖЕНАТА: Ето на!... Така и не прочете книгата, която ти дадох! Ако я беше прочел, щеше да разбереш колко важна е комуникацията!

МЪЖЪТ: Вероятно не желая личностно развитие!

ЖЕНАТА: А защо не? Все ще научиш нещо! Книгата е страхотна!

МЪЖЪТ: *Носорог* ли била книга за личностното развитие? Че то и заглавието е тъпо!

ЖЕНАТА: Кое му е тъпото? Толкова е просто: в книгата се казва, ако не си човек, не се дръж като такъв! Казва се, че трябва да бъдеш силен като носорог! Хората са различни, а носорозите са еднакви, поради което комуникацията им е изумителна!

МЪЖЪТ: Добре де, ще я прочета!

ЖЕНАТА: Не казвай „ще“, а я прочети!

МЪЖЪТ: Ще я прочета, казах, добре!

ЖЕНАТА: Не казвай „ще“, а я прочети!

МЪЖЪТ: Тъпачка...

ЖЕНАТА: Моля?

МЪЖЪТ: Нищо не съм казал.

...

ДИРЕКТОРЪТ НА КНИЖАРНИЦАТА: Какво правят тия от Йонеско¹, синко, в секция *Личностно развитие*?

СЛУЖИТЕЛЯТ: Очевидно е грешка, извинете!

ДИРЕКТОРЪТ НА КНИЖАРНИЦАТА: Добре, както и да е, върви да прибереш всичко...

СЛУЖИТЕЛЯТ: Къде да го сложа?

¹ Румънско-френски драматург и писател, автор на пиесата „Носорози“ – бел. прев.

ДИРЕКТОРЪТ НА КНИЖАРНИЦАТА: Какво значи
„къде“ бе! Естествено, в секция *История*, тъпако!

Ot Dergi, sayı: 19, Eylül 2014.
(Сп. „*От*“, бр. 19, септември 2014.)

Континентален бордови дневник, с. 1